

Pomoč pri občasnih in začasnih delovnih nalogah in sezonskih delih

Vse o študentskem delu?

Študentsko delo je priljubljena oblika dela med dijaki in študenti. Mladim prinaša pridobivanje delovnih izkušenj in dodatnega zaslužka v času izobraževanja. Delodajalci pa imajo možnost selekcije potencialnih prihodnjih kadrov in fleksibilno delovno silo za pokrivanje izrednih kadrovskih potreb. Mladi prinašajo delodajalcem svežino, nova znanja, običajno so bolj vešči IKT tehnologije in zanje več jezikov. Veseli so uvajanja, mentorstva in so odprti za učenje.

Študentsko delo lahko opravljajo:

- **Osnovnošolci/dijaki** ki zaključijo osnovno šolo in dopolnijo 15 let (izpolnjena morata biti oba pogoja).
- **Študenti**, ki imajo status rednega ali izrednega študenta v Sloveniji ali tujini in niso v delovnem razmerju in niso prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje kot brezposelne osebe.
- Udeleženci izobraževanja odraslih (t.i. **izredni dijaki**), ki so mlajši od 26. let, se izobražujejo po javno veljavnih programih osnovnega, poklicnega, srednjega in strokovnega izobraževanja. Pri tem ne smejo biti v delovnem razmerju, se ne smejo izobraževati v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in ne smejo biti prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje (ZRSZ) kot brezposelne osebe.
- **Tuji dijaki in študenti**, ki v okviru mednarodnih izmenjalnih programov opravljajo študentske obveznosti v Sloveniji. Tisti tuji dijaki in študenti, ki študirajo v Sloveniji, in tisti, ki se šolajo v tujini (če prihajajo iz tretjih držav, potrebujejo dokazilo o stalnem prebivališču v Sloveniji).

Izpolnjevanje pogoja statusa dijaka in študenta posamezniki posredniku začasnega in občasnega dela dijakov in študentov izkažejo s *potrdilom o vpisu, indeksom ali ustrezno dijaško ali študentsko izkaznico izobraževalnega zavoda*. Ob tem pa *izpolnijo in podpišejo tudi izjavo, da niso zaposleni ali vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje*. Posrednik začasnega in občasnega dela dijakov in študentov ob vpisu dijakov in študentov preveri tudi *osebno identifikacijo dijaka ali študenta*.

Kako poteka študentsko delo?

Podjetje objavi prosto delo na spletni strani študentskega servisa. Študentski servis obvesti primerne kandidate za delo, jih targetirano poišče oz. se kandidati javijo sami. Delodajalec izbere primerne kandidata oz. kandidate. Pred začetkom dela dijak/študent ali delodajalec poskrbi za *napotnico za delo* in delo se opravi. Po zaključku dela delodajalec *odda obračun ur na študentski servis*. Študentski servis izda račun in nakaže dijaku ali študentu zaslužek vnaprej (t.i. »zalaganje« za več kot 90 % izdanih računov), delodajalec nato poravnava račun. Študentski

Posoški razvojni center

servis opravi vse administrativne obveznosti ter opravi nakazila v državne blagajne itd. Celoten proces je za uporabnike, tako delodajalce kot mlade, zelo enostaven in digitaliziran.

Katere so zakonodajne obveznosti delodajalca?

Uzakonjena je minimalna urna postavka, ki od 21. januarja 2023 znaša **6,92 EUR bruto**, to je **5,85 EUR neto**. Uvajanje v delo mora biti plačano. Po obligacijskem zakoniku mora biti oglaševana postavka tudi plačana. Če je v oglasu za prosto delo ponujena postavka 10 EUR bruto, jo je potrebo v taki višini tudi izplačati, aj je dana ponudba urne postavke zavezujoča. Bistvenega pomena je **dvig napotnice za delo**. Napotnico je treba urediti *pred začetkom dela*, sicer gre za delo na črno, kar je kaznivo in je lahko sankcionirano. Pri študentskem delu se uporabljajo določbe Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) o delovnem času, odmorih in počitkih, odškodninski odgovornosti in posebnem varstvu mladih pod 18 let. Čas odmora med delom se všteva v delovni čas in je plačan.

Kakšni so stroški študentskega dela in kakšne prednosti?

Študentsko delo je po ZUJF-C (v veljavi od 2015) obdavčeno ter stroškovno primerljivo z redno zaposlitvijo. Pri študentskem delu se plačujejo *prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje*, kar v povprečju mladim prinese 2,5 meseca pokojninske dobe letno. Plačujejo se prispevki za *zdravstveno zavarovanje, poškodbe pri delu*, prav tako pa se plačuje v *študentski sklad, izgradnjo študentskih domov in prostorov univerze in samostojno študentsko organiziranje* (Študentska organizacija Slovenije, študentske organizacije univerz, prek petdeset študentskih klubov iz cele države). Študentski servisi za vse opravljene storitve prejmejo zakonsko priznane stroške v višini 2,69 % glede na celotno izplačan zaslužek. Danes študentsko delo posreduje le še 16 koncesionarjev Ministrstva za delo (po zakonu tudi Zavod RS za zaposlovanje), ki morajo za opravljene dejavnosti izpolnjevati predpisane kadrovske, prostorske in finančne pogoje.

Glavna prednost študentskega dela za delodajalce je **prilagodljivost ter možnost hitrega zaposlovanja brez administrativnih bremen, ki jih v celoti prevzamejo študentski servisi** – od oddaje REK obrazcev na FURS do prijave v zavarovanja z M12 obrazci, urejanja napotnic, računov in nakazil.

Bistvena prednost študentskega dela je tudi dostop do mladih kandidatov za delo, ki se lahko z uvajanjem in vzgajanjem dolgoročno zaposlijo pri delodajalcu. Raziskave kažejo, da se dve tretjini mladih (61,9 %) po diplomi oziroma zaključku dela preko študentskega servisa zaposli v eni izmed organizaciji, kjer so prej opravljali študentsko delo (Ninamedia, 2022).

Kako lahko delodajalcem pri študentskem delu in iskanju kandidatov pomaga študentski servis? Pomaga pri objavi oglasov, targetiranem iskanju kandidatov, informiranju in obveščanju ciljnih kandidatov (preko sporočil, e-pošte, klicev), strokovnemu svetovanju (glede zakonodaje, nakazil, pravil, iskanja kandidatov, oblikovanja oglasa, konkurenčnih urnih postavk), pri opravljanju administracije (izdaja napotnic, računov, izvajanje nakazil, prijava mladih v zavarovanje, REK obrazci, dnevno poročanje FURS), zalaganju zaslužkov (več kot 90

Posoški razvojni center

% zaslužkov se mladim nakaže preden podjetje plača račun), svetovanju v zvezi z dohodnino, mediaciji itd.

V vednost

V poletnih mesecih je opravljenega kar 70 % vsega študentskega dela, saj je to čas, ki dijaki in študenti nimajo šolskih obveznosti in se lahko posvetijo počitniškemu delu.

Delavci v podjetju, med njimi tudi študenti in dijaki morajo biti po zakonu usposobljeni iz varstva in zdravja pri delu.

Zaradi manjših generacij mladih, več šolskih obveznosti in obveznosti prisotnosti v okviru bolonjskega študija in zaradi urejenosti področja študentskih statusov je mladih za opravljanje dela na voljo manj in imajo manj časa za delo.

Demografska vrzel in vse večje konkuriranje delodajalcev za nove sodelavce ter izrazito pomanjkanje kandidatov za delo se odraža tudi pri iskanju kandidatov za študentsko delo. Ponudba delodajalcev presega povpraševanje mladih, zato so se dvignile tudi študentske urne postavke.

V zadnjih dveh letih se je povprečna urna postavka za študentsko delo dvignila približno za 1,5 EUR bruto na uro oziroma kar za 25 % in trenutno znaša **8 EUR/h bruto** (oziroma **6,76 EUR/h neto**). Najbolje plačana dela zahtevajo določeno znanje, veščine, izkušnje.

Bolj zaželena pri mladih so dela, ki so najbolj plačana, se opravljajo pri uglednih delodajalcih in predvsem strokovna dela v smeri šolanja, ki prinašajo izkušnje, kompetence in vodijo do morebitne redne zaposlitve.

Posoški razvojni center

Nalozbo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija.

REPUBLIKA SLOVENIJA
PRISTAVSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADIVKE IN ENAKOST MOŽNOSTI

EUROPEAN UNION
EUROPEAN SOCIAL FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

SVET GORENJSKIH SINJHARTOV

REGIONALNI CENTR ZA
DOSTOJNO DELO LJUBLJANA

Tolmin, 12. 7. 2023

Pripravila:

Polona Cimprič, Posoški razvojni center, SPOT svetovanje Goriška

Viri:

- <https://www.gov.si teme/zacasno-in-obcasno-delo-dijakov-in-studentov/>
- Revija Obrtnik podjetnik, julij, avgust 2023, str. 22, 23 – Kaj morate vedeti o študentskem delu, avtorji: Vesna Milošević Zupančič, Carmen Zajc in mag. Mateja Rovar

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj: www.eu-skladi.si, Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport ter SPIRIT Slovenija, javna agencija: www.spiritslovenia.si.

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ